

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 585/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Ellingerom, Wolkrova 41, Bratislava, IČO 43 317 511, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4 K 49/2015 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 4 K 49/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadost'učinenie vo výške 30 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Okresný súd v napadnutom konkurznom konaní uznesením č. k. 4 K 49/2015-61 z 28. decembra 2015 (právoplatným 5. januára 2016) vyhlásil konkurz na majetok sťažovateľa (dlžníka) a otvoril malý konkurz. Za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „správca“).

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti po stručnom zhrnutí úkonov okresného súdu v napadnutom konaní uvádza, že „*konanie na konkurznom súde vo veci konkurzu na môj majetok, na Okresnom súde Bratislava I v trvaní od 05.01.2016 od vyhlásenia konkurzu a ktoré nebolo do dnešného dňa skončené, trvá viac ako 6 rokov a týmto som sa stal obeťou nezákonného prietahového konania, čím mi bola spôsobená ujma porušením mojich základných práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Takouto nečinnosťou zo strany súdu sa u mňa prejavili veľké psychické a zdravotné problémy, nakoľko mi sú počas celej doby trvania konkurzného konania strhávané zrážky zo mzdy a do dnešného dňa mi správca [REDAKOVANÉ] strhol zo mzdy sumu v celkovej výške takmer 60.000,- EUR. Táto suma zrážok zo mzdy je spolu do dnešného dňa omnoho vyššia ako boli moje pohľadávky voči mojím veriteľom. Z dlhodobého hľadiska takéto konanie (nekonanie) konkurzného súdu predstavuje opak celej podstaty konkurzu.“*

4. S prihliadnutím na už uvedené sťažovateľ poukázal aj na ním podanú sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní adresovanú predsedovi okresného súdu, ktorá bola upovedomením z 20. januára 2020 vyhodnotená ako nedôvodná.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom ústavnej sťažnosti je v petite navrhované konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konkurznom konaní, ktorý sťažovateľ považuje za prietahový, a preto ho ústavný súd podrobil svojmu prieskumu v rámci predbežného prejednania ústavnej sťažnosti.

6. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov (v primeranej lehote) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Samotným prerokovaním vecí na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, II. ÚS 22/96, II. ÚS 48/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 92/97 a I. ÚS 10/98). Prietahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojich rozhodnutiach (rozsudok ESLP vo veci H. proti Francúzsku z 24. 10. 1989, rozsudok ESLP vo veci Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994 a rozsudok ESLP vo veci Scordino proti Taliansku č. 1 z 29. 3. 2006) viackrát vyzdvihol dôležitosť správy súdnictva bez prietahov, ktoré môžu ohroziť jeho účinnosť a dôveryhodnosť.

7. Podľa stabilizovanej judikatúry sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, skúma s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä z pohľadu troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04). Teda záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná, možno formulovať vždy s ohľadom na faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj pri práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prietahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú prietahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná. V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa [Comingersoll S.A. (Veľká komora), Sürmeli proti Nemecku (Veľká komora), Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, rovnako tak aj I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07].

8. Z uvedených východísk vychádzal ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa v rámci označených práv a na tento účel si vyžiadal súdny spis.

9. Ústavný súd už konštatoval (napr. I. ÚS 70/98, III. ÚS 199/02), že ústava nevyníma z povinnosti všeobecných súdov konať bez zbytočných prietáhov žiadne konanie, v ktorom sa poskytuje súdna ochrana právam fyzických osôb alebo právnických osôb. Konkurzné konanie je osobitným druhom súdneho konania. Vzhľadom na jeho predmet, špecifickú skutkovú a právnu povahu ho možno považovať za konanie zložité. Ústavný súd tiež považuje za potrebné uviesť, že konkurzné konanie nie je možné považovať za štandardné súdne konanie, a to z hľadiska odlišného plynutia zákonných lehôt, počtu subjektov uplatňujúcich svoje pohľadávky, postupu pri speňažovaní majetku úpadcu a uplatňovaní pohľadávok úpadcu. Mnohokrát priebeh konkurzného konania vyvoláva vznik ďalších súdnych konaní, čo má vplyv na samotnú dĺžku trvania konkurzného konania. Konkurzné konanie je z pohľadu právnej úpravy časovo a fakticky náročný proces, ktorého účelom je uspokojenie pohľadávok veriteľov z majetku dlžníka, úpadcu, ktorý podlieha konkurzu, alebo aj z majetku iných osôb, ak ich majetok podľa právnej úpravy podlieha konkurzu, a preto pri posudzovaní vzniku prietáhov v konkurznom konaní je potrebné prihliadať na už uvedené odlišnosti konkurzného konania oproti štandardnému občianskoprávnemu konaniu (m. m. I. ÚS 428/2013).

10. Miera a povaha zodpovednosti všeobecného (konkurzného) súdu za postup správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní je daná rozsahom jeho oprávnení, ktoré mu zákon vo vzťahu k tomuto subjektu konkurzného konania priznáva. V súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu možno hovoriť o prietahoch v konkurznom konaní vtedy, ak súd vôbec nevyužije vo vzťahu k správcovi konkurznej podstaty tie prostriedky, ktorých účelom je zabezpečenie účinnej a rýchlej ochrany práv účastníkov konkurzného konania, prípadne ak k ich použitiu siahne až vtedy,

keď je ich účinok na dosiahnutie tohto účelu minimalizovaný alebo vylúčený (m. m. I. ÚS 57/97, III. ÚS 199/02).

11. Úlohou ústavného súdu nie je určovať namiesto konkurzného súdu optimálny postup v danej veci, ale posúdiť, či ním prijaté opatrenia a zvolený postup sú vzhľadom na okolnosti daného prípadu akceptovateľné z pohľadu ústavou garantovaného práva na konanie bez zbytočných prietahov, teda či postup konkurzného súdu nebol v tomto smere zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 99/02).

12. Vo veci, v ktorej sa o ústavnú ochranu uchádza sťažovateľ, je potrebné predovšetkým poukázať na skutočnosť, že napadnuté konanie výrazne spomalilo incidenčné spory vyplývajúce z popretia pohľadávok veriteľov správcom (od roku 2016 dosiaľ). Bez ich právoplatného ukončenia vo všeobecnosti nie je možné uskutočniť rozvrh výtazku a ukončiť konkurz. Ako zo súdneho spisu vyplýva, okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cbi 19/2016 uznesením z 12. októbra 2021 zastavil konanie o určenie popretej pohľadávky, ktorú správca poprel 23. júna 2016 veriteľovi (žalobcovi) [REDAKOVANÉ]. Dôvodom zastavenia konania bolo späťvzatie žaloby žalobcom v celom rozsahu (po čiastočnom späťvzatí žaloby správca konkurznej podstaty uznal pohľadávky v prislúchajúcej výške). V ďalšom konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cbi 18/2016 okresný súd rozsudkom z 15. júna 2021 určil prihlásenú pohľadávku veriteľa [REDAKOVANÉ], ktorú správca poprel veriteľovi 31. mája 2016. Proti predmetnému rozsudku podal správca odvolanie s odôvodnením, že okresný súd rozhodol na základe nesprávneho výpočtu začiatku lehoty, ktorá mala plynúť veriteľovi na podanie žaloby, z čoho vyplýva, že žaloba bola podaná po lehote, čo je dôvodom na jej zamietnutie. Ako ústavný súd zistil, v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti o predmetnom odvolaní rozhodnuté nebolo, pričom spis okresného súdu bol 29. septembra 2021 zaslaný Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní. Keďže uvedené konania súvisia s napadnutým konkurzným konaním, za obdobie, o ktoré sa predžilo konkurzné konanie v dôsledku paralelného vedenia týchto súdnych sporov, nemôže niest' okresný súd zodpovednosť, keďže na ich priebeh nemal žiaden dosah.

13. Ústavný súd si je vedomý, že dĺžka napadnutého konkurzného konania sa javí byť neprimerane dlhá. Doterajšia celková dĺžka napadnutého konania však nie je dôsledkom nedostatočného výkonu dohľadu okresného súdu nad činnosťou správcu konkurznej podstaty či nedostatočného prijímania adekvátnych opatrení, ale najmä dôsledkom prirodzeného procesu, ktorým konkurzné konanie prechádza na účel usporiadania majetkových pomerov úpadcu (čo si vzhľadom na paralelne vznikajúce súdne spory vyžaduje dlhší čas než v iných súdnych konaniach), a to všetko s cieľom dosiahnuť uspokojenie čo najväčšieho počtu veriteľov.

14. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že konanie bez zbytočných prietahov nemožno presne časovo ohraničiť (II. ÚS 26/95) a že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01).

15. V prípade, keď ústavný súd zistil, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01).

16. Po zhodnotení už uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konkurznom konaní nezistil prieťahy spôsobené okresným súdom, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu